

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Frosta kommune

Arkivsak:

Møtedato/tid: 11.12.2023 kl. 18:00

Møtested: Teams

Møtet avvikles som et fjernmøte og for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Paul Ivar Stenstuen på telefon 900 39 065, eller e-post: paul.ivar.stenstuen@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Trondheim/Steinkjer/Os, 04.12.2023

Johan Petter Skogseth (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Paul Ivar Stenstuen
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
42/23	Referatsaker
43/23	Forvaltningsrevisjon knyttet til selvkost - godkjenning av prosjektplan
44/23	Godkjenning av møteprotokollen

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

11.12.2023

Saknr

42/23

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/579 - 2

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar referatsakene til orientering.

Saksopplysninger

Forvaltningsrevisjon knyttet til selvkost - godkjenning av prosjektplan

---

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

11.12.2023

Saknr

43/23

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE-217, TI-&58

Arkivsaknr 23/366 - 6

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber revisor iverksette prosjektet i henhold til den foreslåtte prosjektplan.

Vedlegg

Prosjektplan - selvkost

Henvendelse fra innbygger - kommunens selvkostregnskap

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet en henvendelse fra en innbygger vedrørende kommunens selvkostregnskap i møte den 19.09.23, sak 24/23. Kontrollutvalget fattet slikt vedtak i saken:

“Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Revisjon Midt-Norge bes legge fram en prosjektplan innen 05.11.2023.”

Kontrollutvalget har mottatt revisors forslag til prosjektplan, se vedlegg. Revisor skisserer følgende problemstillinger for dette prosjektet:

- “1. Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?”*
- “2. Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?”*

Margrete Haugum er oppnevnt som oppdragsansvarlig revisor for prosjektet og Merete Lykken er prosjektmedarbeider. Arbeidet skal kvalitetssikres internt av en forvaltningsrevisor og en regnskapsrevisor.

Det opplyses videre at timeforbruk knyttet til prosjektet er stipulert til 300 timer og at overlevering av endelig rapport til sekretær foreslås den 01.04.2024.

Vurdering

Kontrollutvalget må forsikre seg om at prosjektplanen er egnet til å belyse de spørsmål utvalget ønsker belyst.

Kontrollutvalget har i tillegg et prosjekt vedrørende internkontroll under bestilling. Også dette prosjektet har et anslått ressursbehov på 300 timer. Det må påregnes at ressursbruken knyttet til disse to prosjektene i hvert fall delvis vil bli belastet utvalgets samlede ramme på 1360 timer for inneværende periode.

Prosjektplan:

Selvkost

Frosta kommune

2023
FR1272

1 SAMMENDRAG AV PROSJEKTPLAN

Problemstilling	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket? 2. Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?
Kilder til kriterier	<ul style="list-style-type: none"> • Kommuneloven • Plan- og bygningsloven • Forurensningsforskriften • Selvkostforskriften • Forskrift om brannforebygging • Veileder til selvkostforskriften, H-2465, 2020 • Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker H-2514-b
Metode	Gjennomgang av regnskapsmateriale, dokumenter og intervjuer
Tidsplan (tentative datoer)	<ul style="list-style-type: none"> • Oppstartsmøte – november 2023 • Datainnhenting – november 2023 - januar 2024 • Oversende endelig rapport 01.04.2024 til sekretær • Timeforbruk: 300 timer
Oppdragsansvarlig revisor	Forvaltningsrevisor Margrete Haugum mha@revisjonmidtnorge.no
Kontaktperson	Kommunedirektøren eller den han delegerer oppgaven til.

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Frosta kommune bestilte 19.09.2023, sak 24/23 en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Revisor har vært i kontakt med sekretær i Konsek for å avklare om det var hensikten at alle selvkostområdene skulle være med i forvaltningsrevisjonen. Dette har sekretær bekreftet etter å ha vært i kontakt med leder av kontrollutvalget.

2.2 Bakgrunn

Bakgrunn for bestillingen er ifølge saksframlegget til kontrollutvalget i sak 24/23 en henvendelse fra en innbygger, som ber om at kontrollutvalget foretar en vurdering av om alle utgiftene som er ført opp er relevant for de to selvkostområdene, som er plan/byggesak og oppmåling.

Det er flere kommunale tjenester hvor selvkost setter den øvre grensen for brukerbetaling (Kommunal- og moderniseringsdepartementet 2014).

For renovasjon og slambehandling **skal** selvkost danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling. Dette er regulert i forurensningslovens § 34 og § 26.

For vannforsyning og avløpshåndtering **bør** brukerne bære kostnaden forbundet med tjenestene, men kommunen er ikke pålagt full kostandsdekking. Dette er regulert i vass- og avløpsanlegglova og i forurensningsforskriften, som i § 16-1 sier at vann- og avløpsgebyr ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren. Miljødirektoratets kommentar til §16-1 er at intensjonen er at brukerne av tjenestene i kommunene skal dekke alle kostnader i forbindelse med kommunale vann- og avløpsanlegg. Prinsippet om at forurensere skal betale, jfr. forurensningsloven § 2 nr. 5, tilsier også at kommunen dekker alle kostandene på avløpssektoren gjennom gebyr.

Videre sier § 16-1 i forurensningsforskriften at det ved beregning av selvkost, bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregningen av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn. §16-1 andre ledd innledes med at kommunen fasetter i forskrift regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene, samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av denne forskriften. Frosta kommune har ikke kommunalt vannanlegg.

For plan og byggesaksbehandling jfr. plan- og bygningsloven § 33-1, **kan** kommunestyret gi forskrift om gebyr for behandling av søknad om tillatelse, utferdigelse av kart og attester og for andre arbeid som det påhviler kommunen å utføre, herunder behandling av private planforslag.

Gebyret kan ikke være høyere enn de nødvendige kostnadene kommunen har med slike saker.

Når det gjelder oppmåling og matrikkelføring jfr. matrikkelloven § 32, **kan** kommunen ta gebyr for oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferdigelse av matrikkebrev og annet arbeid etter denne loven etter regulativ fastsatt av kommunen selv. Gebyrene kan i sum ikke være høyere enn nødvendige kostnader styresmaktene har med slik arbeid. For matrikulering av eierseksjoner kan det ikke tas andre gebyr enn det som er fastsatt i eierseksjonsloven. Matrikkelforskriften kapittel fem gir nærmere regler om gebyr og betaling.

For feiertjenesten **kan** kommunen kreve brukerbetaling som maksimalt dekker selvkost, men det er ikke pålagt full kostnadsdekning, jfr. brann- og eksplosjonsvernloven, § 28. Andre ledd i § 28 sier at kommunestyret selv kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. En beslutning i Frostating lagmannsrett 2023-08-22 presiserer at kommunen ikke har myndighet til å vedta forskrift om hyppigheten av feiing og tilsyn, ettersom forskrift om brannforebygging §17 sier at feiing og tilsyn skal skje etter en konkret vurdering av behovet. Kommunen har adgang til å fastsette forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Gebyret skal beregnes etter prinsippet om selvkost.

Oppsummert betyr dette at renovasjon og slam skal bruke selvkost, avløp bør bruke selvkost og plan- og byggesak, oppmåling og feiing kan bruke selvkost, men det trenger ikke å fastsettes krav til full kostnadsdekning. Med unntak av renovasjon og slam, må kommunen fastsette reglene for gebyr på tjenestene i en forskrift.

Frosta kommune har vedtatt forskrift for avløpsgebyr (FOR-2007-12-11-4976). Frosta kommune har sendt forslag på forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven for Frosta kommune på høring, med høringsfrist 10.11.2023.

Frosta kommune har tatt i bruk beregningsprogrammet Momentum, for beregning av selvkost for noter i 2022 regnskapet og for budsjettet for 2023.

Frosta kommune har et vertskommunesamarbeid med Stjørdal kommune på plan, byggesak og eiendomsregistrering, med Stjørdal kommune som vertskommune. Bakgrunnen er at Frosta kommune har hatt utfordringer med å gjennomføre forsvarlig saksbehandling innen byggesak, plan og oppmåling. Våren 2021 hadde ikke Frosta kommune lengre et fagmiljø og saksbehandlere på de aktuelle fagområdene, og det ble inngått en midlertidig avtale om byggesaksbehandling, og noe kart og matrikkelarbeid ble fakturert etter medgått tid. (Stjørdal kommune og Frosta kommune 2023)

2.3 Selvkost

Kommunelovens §15-1 gir bestemmelser om beregning av selvkost. Den sier at hvis det er fastsatt i lov eller i forskrift at kommunale eller fylkeskommunale gebyrer ikke skal være større enn kostnadene ved å yte tjenesten, skal selvkost beregnes i samsvar med andre til fjerde ledd.

§15-1 andre ledd: Samlet selvkost for en tjeneste skal tilsvare merkostnaden ved å yte tjenesten.

§15-1 tredje ledd: Samlet selvkost skal fastsettes ut fra følgende prinsipper:

- a. Kostnadene skal beregnes ut fra gjennomførte transaksjoner og anskaffelseskost.*
- b. Investeringskostnadene skal beregnes ut fra avskrivningene på investeringene og beregnede rentekostnader.*
- c. Investeringskostnadene skal fordeles over den tiden investeringene forventes å være i bruk.*

§15-1 fjerde ledd: Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om beregning av selvkost og gjøre unntak fra tredje ledd.

Selvkostforskriften (FOR-2019-12-11-1731) som er hjemlet i kommuneloven, gir nærmere regler for beregning av samlet selvkost. Selvkostforskriften regulerer beregningsgrunnlaget og ikke selve gebyrfastsettelsen. Regler for gebyrfastsettelsen for renovasjon og slam er delvis gitt i forurensningsforskriften, for gebyr etter plan- og bygningsloven finnes det hjemmel i loven og det kan fastsettes lokale forskrifter.

Plan- og bygningsloven § 33-1 gir hjemmel til å vedta forskrift om gebyr for forskjellige tjenester kommunen plikter å utføre innenfor plan- og bygningsloven. Forskriften skal utarbeides i tråd med de krav som følger av forvaltningslovens kapittel VII.

Gebyret skal ikke overstige kommunens nødvendige kostnader på sektoren. Gebyrene skal fastsettes i forhold til arbeidsmengde, men det er ikke meningen at kommunen skal måtte beregne konkret hvor mange timers arbeids som medgår til å behandle den enkelte søknad. Det aksepteres en viss grad av standardisering av gebyrsatsene med utgangspunkt i de gjennomsnittlige utgiftene for vedkommende sakstype. (Ot.prp. nr. 45 (2007-2008))

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Avgrensning

Bestillingen fra kontrollutvalget omfatter alle selvkostområdene i kommunen. Frosta kommune har ikke kommunalt vann og derfor finnes det ikke noe selvkostområde her. Revisor vil fokusere på beregningsgrunnlag for selvkost og gebyrfastsettelsen. Frosta kommune er i prosess med å fastsette en lokal forskrift om gebyr etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkellova for Frosta kommune. Den perioden revisor ser på vil være før denne forskriften trer i kraft. Renovasjonstjenesten leveres av Innherred renovasjon IKS. Revisor vil ikke undersøke selvkostberegningene i Innherred renovasjon IKS, men undersøke om Frosta kommune har egne gebyrpåslag.

Revisor vil avgrense forvaltningsrevisjonen til å gjelde perioden 2021 til og med forkalkyle for 2023.

3.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger er utarbeidet:

- 1. Er beregningsgrunnlaget for selvkost i henhold til regelverket?**
- 2. Skjer fastsetting av gebyr i henhold til regelverket?**

3.3 Kilder til kriterier

- Kommuneloven
- Plan- og bygningsloven
- Forurensningsforskriften
- Selvkostforskriften, FOR-11-12-2019-1731
- Forskrift om brannforebygging, FOR-2015-12-17-1710
- Veileder til selvkostforskriften, H-2465, 2020
- Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker H-2514-b

3.4 Metoder for innsamling av data

For å undersøke beregningsgrunnlaget for selvkost er det nødvendig å gå i dybden på selvkostberegningene i kommunen og den dokumentasjonen som ligger til grunn for eksempelvis kostnadsfordelinger. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor og prosjektmedarbeider i Revisjon Midt-Norge har tilgang til deler av denne dokumentasjonen slik at det ikke er nødvendig å belaste kommunen for å få tilgang til disse dataene. Det vil allikevel være behov

for å framskaffe ytterligere grunnlagsdokumentasjon for selvkostberegningene. Dette gjelder både for- og etterkalkyler.

Det vil også være behov for å intervju ansatte i kommunen som har ansvar for og gjennomfører kostnadsfordelingene.

3.5 Organisering, tid og ressurs

Margrete Haugum er oppdragsansvarlig revisor og Merete Lykken er medarbeider i undersøkelsen. Arbeidet kvalitetssikres internt av en forvaltningsrevisor og en regnskapsrevisor.

Timeforbruket er stipulert til 300 timer og overlevering av endelig rapport til sekretær er foreslått til 01.04.2024.

Steinkjer 24.10.23

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

4 KILDER

Forskrift om begrenning av forurensning (forurensingsforskriften FOR-2004-06-01-931. Klima- og miljødepartementet.

Forskrift om eiendomsregistrering (matrikkelforskriften) FOR-2009-06-26-864. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Forskrift om brannforebygging FOR-2015-12-17-1710. Justis- og beredskapsdepartementet.

Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften). FOR-2019-12-11-1731. Kommunal- og distriktsdepartementet.

Frostating lagmannsrett (2023) Beslutning, gebyr for feiing og tilsyn. LF-2023-104673

Kommunal og moderniseringsdepartementet (2014) Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. H-3/14. Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker. Veileder 2514-b.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2020) Veileder til selvkostforskriften. H2465, november 2020.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) LOV-2008-06-27-71

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) LOV-2018-06-22-83

Ot.prp. nr. 45 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (Byggesaksdelen). Kommunal- og regionaldepartementet.

Stjørdal kommune og Frosta kommune (2023) evalueringsrapport. Evaluering av vertskommunesamarbeidet i Værnesregionen mellom Stjørdal (vertskommune) og Frosta kommune (samarbeidskommune) innen plan, byggesaksbehandling og eiendomsregistrering.

Nettsider:

[Vann- og avløpsgebyr-kommentarer - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/tema/vann-og-avløpsgebyr-kommentarer)

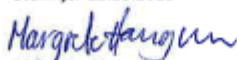
VEDLEGG 1: UAVHENGIGHETSERKLÆRING

Revisjon Midt-Norge	
Prosjekt nr: FR1272	Kommune: Frosta
Vurdering av uavhengighet - revisors egen vurdering i forbindelse med forvaltningsrevisjonsprosjekt: Selvkost	

Hovedreferanse: Kommuneloven § 24-4 Forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3 RS 200 --- Formål og generelle prinsipper for revisjon av regnskaper pkt. 4 RS 220 -- Vilkår for revisjonsoppdrag pkt. 4, 12-13 RS 300 -- Planlegging av revisjon av regnskaper pkt. 6 Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 pkt. 8

Ansettelsesforhold:	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn Revisjon Midt-Norge SA
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som ovenfor nevnte kommune deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til ovenfor nevnte kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres foretas en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenesten under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor ovenfor nevnte kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede opptre ikke som fullmektig for ovenfor nevnte kommune.
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Steinkjer 12.10.2023

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Revisjon

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no

Henvendelse fra innbygger - kommunens selvkostregnskap

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

19.09.2023

Saknr

24/23

Saksbehandler Karoline Lorentzen**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 21/346 - 18**Forslag til vedtak**

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Behandling:

Kontrollutvalgets leder orienterte om saken. Kommunedirektøren redegjorde kort for saken. Kontrollutvalget ønsker en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Følgende omforente forslag til vedtak ble lagt fram i møtet: Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Revisjon Midt-Norge bes legges fram en prosjektplan innen 05.11.2023.

Vedtak:

Kontrollutvalget bestiller en forvaltningsrevisjon av beregningsgrunnlaget for selvkostområdene. Revisjon Midt-Norge bes legges fram en prosjektplan innen 05.11.2023.

Utrykt vedlegg:

Selvkost, Plan og byggesak 2022
Selvkost, Kart og oppmåling 2020, usladdet
Selvkost, Kart og oppmåling 2020
Selvkost, Kart og oppmåling 2021, usladdet
Selvkost, Kart og oppmåling 2021
Selvkost, Kart og oppmåling 2022, usladdet
Selvkost, Kart og oppmåling 2022
Selvkost, Plan og byggesak 2020, usladdet
Selvkost, Plan og byggesak 2021
Selvkost, Plan og byggesak 2020
Selvkost, Kart og oppmåling 2022

Saksopplysninger

I forkant av kontrollutvalgets møte 14.02.2023 mottok kontrollutvalget en henvendelse fra en innbygger som blant annet mente at kommunen manglet selvkostbudsjett på en del selvkostområder, deriblant byggesaker. Innbyggeren stilte spørsmål om kommunen tar inn for store kostnader i selvkostregnskapet. Kontrollutvalget vedtok i sak 07/23 å be kommunedirektøren om en orientering om beregningsgrunnlaget for selvkostområdene i kommunen, samt kommunens budsjett og etterkalkyle på disse områdene i neste møte.

Administrasjonen orienterte i kontrollutvalgets møte 02.05.2023 (sak 12/23) ved økonomisjef Ståle Opsal, kommunedirektør Endre Skjervø og kommunalsjef organisasjon og samfunn, Ingvild Øfsti. Regnskapsrevisor Monika Sundt var også til stede og svarte på spørsmål. I møtet kom det blant annet frem at kommunen føler seg trygg på at selvkostregnskapet er riktig. Kommunen får bistand fra Momentum for å sikre riktige beregninger. Revisor bekreftet også at de ikke hadde funnet feil i regnskapet. Kontrollutvalget vedtok å ta redegjørelsene til orientering.

Kontrollutvalget har i løpet av sommeren 2023 mottatt enda en henvendelse fra samme innbygger. I den nye henvendelsen viser han til at han har bedt kommunen om innsyn i selvkostregnskapet for plan/byggesak og oppmåling. Han fikk først en sladdet versjon, før

han mottok en usladdet versjon. Innbyggeren viser til at det er regnskapsført sluttpakke på kart og oppmåling, forlikssaker på byggesak samt advokatutgifter i selvkostregnskapet. Innbyggeren ber om at kontrollutvalget foretar en vurdering av om alle utgiftene som er ført opp er relevante for de 2 selvkostområdene.

I etterkant av at saken var oppe i kontrollutvalget, har innsenderen også skrevet et leserinnlegg om saken i avisa Frostingen. Leserinnlegget ble besvart av kommunedirektøren. I kommunedirektørens svar kan det virke som at administrasjonen har endret mening. Kommunedirektøren skriver:

Når det gjelder spørsmålet om sluttpakker og om andre ekstraordinære utgifter kan legges inn under selvområdet, er svaret trolig nei. Dette er en vurdering som gjøres fortløpende opp mot om kostnaden sees på som nødvendig for å produsere tjenesten, eller ikke, i henhold til lovverk. Vurderingen om kostnaden for sluttpakke og forlik skulle vært en del av selvkostregnskapet ble ikke kvalitetssikret godt nok, og det beklager vi. Årsaken til dette er nok at underskuddet i selvkostområdene var større enn kostnadene for sluttpakken og forlik. Den totale kostnaden ville derfor uansett ikke påvirket gebyrsatsene for innbyggerne i Frosta kommune.

Kort om reglene for selvkost

Generelt

Selvkostforskriften med tilhørende veileder utfyller kommuneloven § 15-1 og gir nærmere regler for hvordan samlet selvkost for et tjenesteområde skal beregnes. Selvkost er den høyeste pris en kommune kan beregne seg for en tjeneste, og innebærer i alminnelighet at kommunen ikke kan tjene penger på gebyrbelagte tjenester.

Selvkost omfatter bare kostnader som direkte eller indirekte gjelder produksjonen av tjenesten som det skal betales gebyrer for. Både driftskostnader og kapitalkostnader inngår, enten de er faste eller variable, jf. § 2 første ledd første punktum. Samlet selvkost er således den totale kostnadsøkningen ved å produsere en bestemt tjeneste. Kostnader som påløper uavhengig av tjenesten, skal derimot ikke inngå i selvkost. Inntekter som knytter seg til kostnader som omfattes av selvkost, skal trekkes fra.

Grunnlaget for beregning av selvkost er utgiftene eller kostnadene og inntekter som regnskapsføres i virksomhetens årsregnskap, jf. § 3 første ledd. Selvkostberegningen skal således ta utgangspunkt i regnskapet for den aktuelle virksomheten.

Selvkost i plan- og byggesaker

Plan- og bygningsloven § 33-1 gir kommunene hjemmel til å pålegge gebyrer ved plan- og byggesaksbehandling. Kommunen kan etter denne bestemmelsen kreve brukerbetaling for søknadsbehandling som dekker inntil kostnadene de har til saksbehandling og indirekte kostnader knyttet til tjenesteproduksjonen.

Selvkost i saker om kart og oppmåling

Matrikkellova § 32 gir kommunene hjemmel til å pålegge gebyrer for matrikelopplysninger som oppmålingsforretning, matrikkelføring, utferding av matrikelbrev og annet arbeid etter loven som er fastsatt i kommunens gebyrregulativ.

Som nevnt over kan likevel ikke gebyrene overstige kostnadene med produksjonen av tjenestene.

Direkte og indirekte kostnader

Direkte driftskostnader omfatter kostnader til arbeid, varer og tjenester som anvendes for å produsere og yte selvkosttjenesten, jf. forskriften § 4 første ledd. Dette omfatter alle kostnader som er direkte forbundet med å produsere og yte tjenesten som det skal betales gebyr for. Indirekte driftskostnader omfatter ifølge veilederen kostnader til stabs- og støttetjenester, fellestjenester og kontrollfunksjoner som utfyller eller understøtter

selvkosttjenesten, jf. andre ledd første punktum. Dette omfatter kunderelaterte funksjoner, slik som kundeservice, fakturering og behandling av enkeltsaker (dette kan for eksempel være behandling av søknader og klager). Dette omfatter også interne funksjoner som ytes til selvkosttjenesten, slik som personaltjenester, juridiske tjenester, regnskap, IKT og arkiv mv.

Vurdering

Hvorvidt utgifter til sluttpakke, forlikssaker og advokatutgifter i selvkostregnskapet kan føres i regnskapet eller ikke vil være et spørsmål om dette må anses å være enten direkte eller indirekte kostnader knyttet til selvkostområdet.

Lønnsutgifter til ansatte som for eksempel jobber i byggesaksavdelingen eller med kart og oppmåling må kunne regnes som en utgift som er direkte knyttet til byggesaker eller oppmåling. Det er likevel slik at saksbehandlere innenfor disse områdene ofte også jobber med flere oppgaver som *ikke* kan inkluderes i selvkost. Kommunen kan dermed bare føre lønnsutgifter for den delen av stillingen som kan knyttes til selvkostområdet i selvkostregnskapet. Slik sekretariatet ser det vil derfor også en sluttpakke som gjelder en arbeidstaker på byggesak eller oppmåling indirekte kunne sies å være tilknyttet selvkosttjenesten i og med at det er snakk om lønn i tilknytning til arbeidet. Dette gjelder riktignok bare for den prosentandelen som er tilknyttet den konkrete selvkosttjenesten. Sekretariatet kjenner ikke til om det er hele eller deler av en stilling som er ført som sluttpakke i regnskapet. Sekretariatet er heller ikke kjent med hvem, eller hvor stor stilling vedkommende arbeidet i. Sekretariatet kan derfor ikke uttale seg konkret om dette.

Når det gjelder utgifter til forlik er dette også noe som må vurderes konkret. Det fremgår ikke hva forliket innebærer, kun at det er tilknyttet plan og byggesak. Det er således ikke mulig å foreta en konkret vurdering her heller. Sekretariatet antar likevel at utgifter til forlik kan føres i selvkostregnskapet dersom det gjelder et erstatningsbeløp tilknyttet den delen av tjenesten som er omfattet av selvkostprinsippet. Veileder for beregning av selvkost og gebyrforskrift i byggesaker viser spesifikt til at erstatningsutbetalinger er noe som kan føres i regnskapet.

Spørsmålet om advokatutgifter kan føres i selvkostregnskapet må vurderes konkret, avhengig av hva slags sak tjenesten er benyttet til. Veilederen til forskriften nevner at utgifter til juridiske tjenester kan være en indirekte kostnad som kan føres i selvkostregnskapet. Men også her må det nok gjøres en vurdering av om det er tilknyttet en gebyrbelagt tjeneste eller ikke.

Felles for alle utgiftene innsenderen stiller spørsmål ved er uansett at kommunen må kunne dokumentere at utgiftene er ført i selvkostregnskapet også fullt ut er tilknyttet det konkrete selvkostområdet.

Konklusjon

Sekretariatet kan bare uttale seg på generelt grunnlag på bakgrunn av den begrensede informasjonen. Sekretariatet er likevel av den oppfatning at det ikke er i strid med regelverket å føre utgifter til en sluttpakke i selvkostregnskapet så lenge dette er tilknyttet en ansatt på byggesak/oppmåling, og det er tatt hensyn til den faktiske prosenten som vedkommende arbeidet med og som var knyttet til selvkostområdet. Når det gjelder føring av kostnader for forlik og advokatutgifter er sekretariatet noe mer i tvil om dette kan føres i selvkostregnskapet, men også her kommer det an på en konkret vurdering, og hva slags type saker det er tilknyttet til.

Kontrollutvalget må vurdere om de har tillit til administrasjonens regnskapsføring på selvkostområdet, slik de tidligere har gitt uttrykk for. I så fall kan utvalget ta henvendelsen til orientering. Hvis kontrollutvalget ønsker en grundigere vurdering av kommunens grunnlag for beregning av gebyrer på selvkostområdene, kan utvalget foreta en bestilling av en undersøkelse eller forvaltningsrevisjon. Både teknisk område og kommunens økonomi er temaer som fremgår av plan for forvaltningsrevisjon. Således vil en eventuell bestilling også

være i tråd med planen. Kontrollutvalget har dessuten tilgjengelige midler til å foreta en ny bestilling etter at forvaltningsrevisjonen på pleie og omsorg ble avbestilt i februar.

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Godkjenning av møteprotokollen

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Frosta kommune

Møtedato

11.12.2023

Saknr

44/23

Saksbehandler Paul Ivar Stenstuen

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/579 - 3

Forslag til vedtak

Protokollen fra dagens møte godkjennes.

Saksopplysninger

Møteprotokollen fra møtet vil bli gjennomgått for godkjenning i møtet.